

DECIZIE
pentru respingerea sesizării unui grup de deputați în Parlament
privind controlul constituționalității art.168 alin.(1)
și art.171 din Codul electoral

din 08.07.2010

Monitorul Oficial nr.121-123/16 din 16.07.2010

* * *

Curtea Constituțională în componența:

Dumitru PULBERE – președinte, judecător-raportor
Victor PUȘCAȘ – judecător
Petru RAILEAN – judecător
Elena SAFALERU – judecător
Valeria ȘTERBEȚ – judecător

grefier – Dina Musteața, examinând, în conformitate cu prevederile art.44 din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea unui grup de deputați în Parlament privind controlul constituționalității art.168 alin.(1) și art.171 din Codul electoral, în redacția Legii nr.119 din 18 iunie 2010 “Pentru modificarea și completarea Codului electoral nr.1381-XII din 21 noiembrie 1997”,

A CONSTATAT:

1. La 29 iunie 2010 deputații în Parlament Vladimir Țurcan, Victor Stepaniuc și Ludmila Belcencova au sesizat Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității pct.67 și pct.68 din Legea nr.119 din 18 iunie 2010 “Pentru modificarea și completarea Codului electoral nr.1381-XII din 21 noiembrie 1997” (în continuare – Legea nr.119), prin care au fost operate modificări în art.168 alin.(1) și art.171 din Codul electoral.

Autorii sesizării consideră că dispozițiile art.168 alin.(1) și art.171 din Codul electoral în redacția Legii nr.119 contravin prevederilor cuprinse în art.1, art.2, art.7, art.72, art.74, art.141-143 din Constituție.

Ei menționează că egalarea numărului de voturi necesare pentru adoptarea deciziei în cadrul referendumului constituțional cu numărul necesar pentru adoptarea deciziei în cadrul celorlalte două categorii de referendumuri republicane, precum și micșorarea cotei de participare la referendum de la 3/5 la 1/3 din numărul persoanelor înscrise în listele electorale denotă că legiuitorul a asimilat procedura de modificare a normelor constituționale cu cea de adoptare a legilor organice sau ordinare, fapt care vine în contradicție cu prevederile art.7, art.72, art.74, art.141-143 din Constituție, potrivit cărora adoptarea legilor constituționale implică o procedură mai riguroasă decât adoptarea legilor organice și ordinare. Modificările operate în art.168 alin.(1) și art.171 din Codul electoral, în viziunea autorilor sesizării, “afectează și neglijează principiul reprezentativității prevăzut de art.2 din Constituție”.

2. Supunând sesizarea examinării preliminare, Curtea reține următoarele:

Obiectul controlului de constituționalitate, astfel cum a fost formulat de autorii sesizării, îl constituie Legea nr.119 din 18 iunie 2010, care cuprinde două articole, iar prevederile enunțate ca fiind neconstituționale sînt cuprinse la art.I pct.67 și pct.68 din aceasta, avînd următorul conținut:

- pct.67 “La art.168 alin.(1), după cuvintele “o lege constituțională”, se introduce textul “care prevede modificarea dispozițiilor privind caracterul suveran, independent și unitar al statului, precum și a dispozițiilor referitoare la neutralitatea permanentă a statului”;

Art.168 din Codul electoral reglementează adoptarea, publicarea și intrarea în vigoare a hotărîrii supuse referendumului republican. După ce a fost completat, alin.(1) al acestui articol a obținut următorul cuprins:

“Hotărîrea se consideră adoptată prin referendum republican dacă pentru ea au votat majoritatea cetățenilor care au participat la referendum. În cazul în care referendumului se supune o lege constituțională, care prevede modificarea dispozițiilor privind caracterul suveran, independent și unitar al statului, precum și a dispozițiilor referitoare la neutralitatea permanentă a statului, aceasta se consideră

aprobată dacă pentru ea au votat cel puțin jumătate din numărul total al persoanelor înscrise în listele electorale”.

- pct.68 “La art.171, textul “3/5 din numărul persoanelor înscrise în liste” se înlocuiește cu textul “1/3 din numărul persoanelor înscrise în listele electorale”.

Art.171 din Codul electoral se referă la valabilitatea referendumului republican și, fiind modificat, are următorul conținut: “Comisia Electorală Centrală declară nevalabil referendumul republican dacă la el au participat mai puțin de 1/3 din numărul persoanelor înscrise în listele electorale”.

Din critica adusă prevederilor pentru care se solicită controlul de constituționalitate rezultă că, în fond, autorii sesizării nu sînt de acord cu micșorarea pragului de participare a cetățenilor la referendumul republican de la 3/5 la 1/3.

Analizînd prevederile criticate, Curtea Constituțională constată că în jurisprudența sa anterioară s-a pronunțat asupra unor probleme analogice, subliniind că stabilirea pragului reprezentativ al voturilor valabil exprimate într-un scrutin sau altul constituie prerogativa exclusivă a Parlamentului.

Astfel, în Hotărîrea nr.35 din 10 octombrie 2000 “Cu privire la controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.894-XIV din 23 martie 2000 “Pentru modificarea și completarea Codului electoral” și a art.86 din Codul electoral” Curtea a menționat că aplicarea sistemului electoral proporțional și stabilirea pragului de reprezentare de trei la sută din voturile valabil exprimate în ansamblu pe țară pentru candidatul independent nu contravine Constituției. Curtea a subliniat că Parlamentul este unicul organ în măsură să adopte orice tip de scrutin sau modalitate de atribuire a mandatului de deputat. Opțiunea pentru o variantă sau alta și consfințirea ei în legea electorală depinde de situația social-politică din țară, de nivelul de dezvoltare a sistemului politic din societate.

Curtea a enunțat concluzii similare în Hotărîrea nr.15 din 27 mai 1998 “Cu privire la controlul constituționalității unor prevederi din Codul electoral și a Hotărîrii Parlamentului nr.1508-XIII din 18 februarie 1998 “Privind asigurarea unității aplicării unor prevederi din Codul electoral pe întreg teritoriul republicii în campania electorală, la numărarea și atribuirea mandatelor, la confirmarea rezultatelor alegerilor în Parlamentul de legislatura a XIV-a”.

În Hotărîrea nr.1 din 11 ianuarie 2000 “Cu privire la controlul constituționalității unor prevederi din Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.930-II din 22 martie 1990 și a unor prevederi din Codul electoral în redacția Legii nr.480-XIV din 2 iulie 1999” Curtea a menționat că, fiind unicul organ care decide prin lege asupra organizării și desfășurării referendumului republican, Parlamentul este în drept să decidă și asupra condițiilor de valabilitate a rezultatelor acestuia, inclusiv asupra numărului minim de participanți la el.

Astfel, Curtea a statuat constant că Parlamentul are libertatea de a decide asupra pragului electoral, modalității de atribuire a mandatului de deputat, cotelor de participare a cetățenilor la orice tip de scrutin, condițiilor de valabilitate a rezultatelor acestuia.

Pentru considerentele expuse, în conformitate cu prevederile art.26 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.64 din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Se respinge sesizarea deputaților în Parlament Vladimir Țurcan, Victor Stepaniuc și Ludmila Belcencova privind controlul constituționalității art.168 alin.(1) și art.171 din Codul electoral în redacția Legii nr.119 din 18 iunie 2010 “Pentru modificarea și completarea Codului electoral nr.1381-XII din 21 noiembrie 1997”.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Dumitru PULBERE

Chișinău, 8 iulie 2010.